

TARTALOM.

I. Költemények.

	Oldal
Elveszett lelkek. Murányi Sándor	2
A székelyekről. Tarcsafalvi Albert.	10
Emléksorok. Murányi Sándor	66
A magyar néphez. Tarcsafalvi Albert	81
Fohász. Rédiger Géza	103
Ulár Pál halálára. Abrudbányai Ede	119
Izzó tüzek. Murányi Sándor	129
Az új apostol. Pap Domokos	147
Az ifju apostol. Tarcsafalvi Albart	190

II. Vallásos és erkölcsös tárgyú közlemények.

Karácsonyi üdvözet Dr. Boros György	1
Közelb hozzád Istenem. Hale E. E.	2
Az őszi urvacsora kérdéséhez Faluvégi Áron, özv. Szentiványi Károlyné, Kelemen György, Kiss Aladár, Simó Lidia, Ütő Béla . . . . . 5, 30, 71, 72, 139, 151, 152.	240
Az apa bűne. Hegyvölgyi Ferencz . ~~13-4~~	10
Sebes Pál toroczkói isk. igazgató élete és hatása. Dr. Boros György	17, 41, 58
Ne tovább! Pap Miklós	24
Husvétii gondolatok. Dr. Boros György	57
Az élet szabályai. Deák Miklós	82
Templomi imák. Szerkesztő	84
Vegyetek szent lelket. Dr. Boros György	102
Egy kép a jelenkori vallásos buzgóságokról. Figyelő	110
Jehova vagy Jahveh? Szerkesztő	112
Theológiai oktatásunk. Dr. Boros György	132
Zsinati megnyitó beszéd. Br. P. Horváth Kálmán.	184
Ima. Demeter Dénes	201
Dávid Ferencz szelleme Dr. Boros György	213
A néptársadalom. Kozma Ferencz	214
Az alföldi unitárius templom felavatása. Dr. Gálfi Kálmán	234
Az alföldről. Kronikás	235

III. Életrajzok és rokontárgyuak.

	Oldal
Szigeti Cs. Sándor (1822—1903). Varga Dénes	85
Ulár Pál és Mózes András halála. —Ifi.	86
Ulár pál (1838—1903.) (Arczképpel). Kovács János	113
Mózes András (1836—1903.) (Arczképpel) Dr. Boros György	115
Hadházi József (1837—1903.) (Arczképpel). Nagy Béla	153
Kiagyörgy Sándor. (Arczképpel). Tarcsafalvi Albert	166
Daniel Lajos. (Arczképpel.) Tarcsafalvi Albert	168

IV. Vegyestartalmu közlemények.

Fele büne meg van bocsátva. Máté Lajos	21
A vasárnap érdekében. Imre József	29
Régi dolgok. Biró Lajos	35
Az unitáriusok és más szabadelvű gondolkodók vallásos nemzet- közi Tanácsa. B. D. Ecrdmans	46
Messzelátó. Figyelmező	47
Az unitárius theol. hallgatók és a magyar prot. theol hallgatók konferenciája. (Az ifjuság köréből.) Egy a XX-ből	89
»Protestantismus és Unitarizmus.« Figyelő	91
A Dávid Ferencz Egylet tagjaihoz. Br. P. Horváth Kálmán	97
Olajág. Perczelné Kozma Flóra	104
Bulyovszkyné Szilágyi Lila ünnepeltetése. Rotkár	108
Angol előadás Magyarország és Erdélyről	111
Az unitárius Papnevelő Intézet hallgatói Tordán. Örvendező	120
Jótekonyság és buzgóság	121
Székely dolgok. Egy öreg székely	135
Servet Mihály emléke	137
Egy asztalos műhely Názárethben	139
Elnöki meghívó. Br. P. Horváth Kálmán	145
Zsinat. Dr. Boros György	146
Egyházköri közgyűlés. Egy jelenvolt	150
Lófi Áron 50 éves jubeliuma. Egy érdeklődő	155
Az 1903. vargyasi zsinat emléke a vargyasi templom képével	161
Vargyas. Tarcsafalvi Albert	162
Egy kép a sötét időkől. Péter Sándor	176
A D. F. E. XIX. közgyűlése. Szerkesztő	181
A választmány jelentése. Gálfi Lőrincz	194
A D. F. E. üdvözlése. Sándor Gergely	202
A nemzetközi vallásos kongresszus. Józán Miklós	203
Dr. Masznyik Endre a budapesti D. F. Egyletben	220
Templomszentelések a küllői körben (ó)	221
Levél Fogarasból. László Gyula	223
Az utolsó	229

	Oldal
Channing	230
Dávid Ferencz ünnepély Budapesten. P. K. F.	231
Oxfordi levél. György János	236
Siremlék Boros Sándornak. Dr. Gál Kelemen	237

V. Egyleti élet és munkásság.

A D. F. Egyletek köréből. Deák Miklós	8
Cselekvő vallásosság az udvarhelyi egyházkörben az 1901. évben. Pál Ferencz	12
Egyházi és iskolai mozgalmak	14, 36, 54, 74, 95, 124, 141, 157, 209, 226, 242
Egyleti élet és munkásság	15, 39, 55, 77, 96, 127, 142, 160, 179, 211, 228, 244
A Bpesti D. F. Egylet. Ujvári László	27, 104
A D. F. E. Választmányának tagjai	28
Pályázati hirdetés. Ferencz Józsefné, Dr. Boros	33
Maroskörből. (—n—t.)	34, 140
A D. F. Egyletek köréből. Ujvári László	50
Jótekonyság és buzgóság. Péter Sándor	52, 94, 121, 178
Szerkesztői izenetek	56, 79, 96, 128, 144, 157, 212, 244
A D. F. E. Egyletek köréből. Dr. Úrmössy Gyula	67
A D. F. E. estélye. D. F. E. ifjusági köre. Felszeghy Sándor	68—69
Egy kis statisztika. Balázs András	70
Irodalom	73, 121, 155, 224, 240
Pályázat	107
A homoródmonti unitáriusokról. Demeter Dénes	171
Esperesek, felügyelő gondnokok, köri jegyzők. P. F.	177
D. F. könyvtár-egylet. Az oklándi templom. P. F.	177, 178
Az udvarhelykörüi lelkészi segély-egylet első áldozata. Sándor Gergely	207
Persely-alap	208, 225, 241
A Bpesti D. F. Egylet	218
A Dávid Ferencz Egylet köréből. Pásztor	233

Unitárius Közlöny

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTI dr. BOROS GYÖRGY.

Előfizetési ára 2 k. 40 f. (1 frt 20 kr.) Egy szám ára 24 fillér (12 kr.)
Egyleti tagok, 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 koronát fizetnek. Minden pénz
Gálfé Lőrincz egyll. pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

G Karácsoni üdvözet.*

V-E. XVI. 1/1903

Hallottátok-e az örömhirt: megszületett néktek a szabadító, a Jézus Krisztus? Örvendezett-e szívetek? Láttátok-e az égi jelt? Hallottátok-e az égi himnust és énekeltétek-e ti is: dicsőség a magas menyben Istennek, a földön békesség s az emberekhez jó akarat?

Ismét kérdezzük ezeket az örökké fennálló kérdéseket, ismét felelünk rájuk kedves atyámfia, és pedig minden zúgolódás nélkül. A karácsony ünnepével együtt megújuló kérdés sohasem fogja kifárasztani az embereket, a felelet mindig tartalmazni fog valamely megújító, vidámító gondolatot. Olyan ez, mint az ég felséges királya, a nap, minden reggel megjelenik s mindig örömet hoz és boldogságot áraszt maga körül.

A Jézus születésének megújulása nemcsak történelmi emlék, hanem az emberi szívben végbemenő valóság. Ezt mi így értelmezzük s ennek csakis így van igazi nagy jelentősége. Mert mit teszen az, hogy a Jézus újból megszületik a szívekben? Azt, hogy a beállott hosszú éjszaka után, melynek tartama alatt a mindenfelől ránk borult sötétség miatt nem láthattunk, nem tekinthettünk bele abba a gyönyörűséges paradicsom kertbe, a melyben az evangélium hitvirágai nyílnak; nem élvezhettük azt a felséges illatot, melytől a kedély fölvidámul, a rossz sejtelmek eltávoznak, most ezen a reggelen, még ha mi nem is akarnók, ha nem is óhajtanók: megjelenik a Jézus, előnkbe áll, szívékhöz szól, az üdvözet hangja fülünkbe cseng s mi válaszolunk rá: áldott, ki jött az Urnak nevében.

* Dr. Boros György dékán az egyházközségekbe kiküldött legatusokat a karácsonra ezen üdvözzel küldötte a hívekhez.

Áldott minden nyoma, áldott a mit cselekszik, áldott a mit gondol, mert a megtisztult, az újra született szivből veszi táplálékát. És nekünk erre van szükségünk, nekünk az a kívánatos dolog, hogy Jézus, a szabadító, szivünkben szülessék meg, szivünkben éljen s szivünk által munkálkodjék a földön a békességért, szivünk által terjessze a jó akaratot az emberek között.

Ha mindenki igezán elmondhatná, hogy a Jézus megszületett az ő szivében, ha mindenki érezné és tudná, mit jelent az, hogy Jézus a szivben él, ha mindenkinek szerelmesse lenne a Jézus és szivében hordozná a képét, ajkára venné szavait, oh akkor oly nagyon megváltozna a világ, akkor nemcsak a karácsony ünnep lenne örömnép, hanem minden nap, egész életünk,

Ezt óhajtjuk, erre kell törekednünk minden erővel, minden jó igyekezettel. Erre irányuljon a szülő szava a gyermekek között, erről beszéljen a lelkipásztor a szószéken, ezzel üdvözljük egymást még az utcákon is.

V-E Hale E. L.; Közelb hozzád Istenem. XVI/1/1903-2

Ez kell legyen a XX-ik száz jelszava. Ti és én mind kell, hogy halljuk, hirdessük és kísértjük megvalósítani ezt a jelszót. És ha keressük őt teljes szivünkéből, megtaláljuk. Ha nem keressük, nem.

Mi láthatjuk, mit tesz és hogy és miért teszi. Az a fiu, a ki egy fát ültet és látja, hogy nő, mind jobban megismeri Istent. Ő kitalálja, ön is és én is kitaláljuk, hogy az Isten szeret, hogy többet adhat, mint a mennyit elvehet.

Ha Isten annyira szeret minket, mi is kellene, hogy szeressük egymást. És ha mi Isten segedelmével dolgozunk abban a szolgálatban, a mely teljes szabadság, akkor mi is elfogunk jutni

közelb Istenem hozzád.

Boston.

Hale E, E

Elveszett lelkek.

Nincs-e elég sebed oh népem, a mi fáj,
Hogy elszéledsz, mint a pásztor nélküli nyáj?
Tompá.

Él egy nép itt, immár több, mint ezer éve,
Ósi honban, ósi szabadsággal élve,
A melynek *elei* mind sasok valának,
Hunnok ivadéki . . . világtól csudáltak,

Vívta tatár, török,
Pusztította német —
De az Isten megtartotta,
Ezt a csoda népet.

Rólad szól az ének édes székely vérem,
Pusztulásod fájó, vérző szívvel nézem,
Bizony mondom, hogy a székely vér elfajult,
A dalban magasztalt »drága gyöngy« porba hullt.
Zúg az erdő fája,
A bükkös, a fenyves . . .
Oh mikor még csak azokba
Voltál te szerelmes . . .!

Mikor az a bérczes kis haza volt vágyad,
Egész nagy világod, fényes szentegyházad . . .
Hol a patak, csermely, csattogó madárdal —
Estharang – imára hívó szózatával:
Istenhez emelték
A szived, a lelked,
Mert az a kis *Székelyország*
Volt édes szerelmed;

Üzött a *tudásvágy* . . . mentél — nem is messze,
Csak addig, hol elméd kincsét megszerezze.
Aztán, ha magadba szívta a sok szépet,
A szellemi kincset, mint méhe a mézet:
Visszatértél *oda*,
A honnan kiszálltál,
Hirdetni az *Úr ígét* . . .
Többre — nem is vágytál

Itthon voltál s mégis vágyak epesztettek,
A szülői házhoz visszasírt a lelked.
Égtél újra látni falud szép vidékét,
Hol feletted szebben ragyogott a kék ég,
Hol Istenbe vetett
Bizalommal, hittel, —
Boldog voltál a szent földön,
Édes tieiddel

Mi indit *ma* arra, mi jutott eszedbe,
Hogy vándorbotot végy munkás, hű kezedbe?
Elhagyod véreid . . . drága szülőfölded,
Idegenbe mégy, hogy lelked megöljed.

Itt hagyod apáid
Véráztatta földjét,
Hogy egykor, még poraid se
Honi hantok földjék

Ott, az *idegenben*, hiénákat nemzel,
Kik egykor tán szembe szállnak nemzeteddel.
Attila örökjén . . . *Árpád* nemes földjén,
Addig itt *szellérmép* önkénye lesz törvény.
Alászáll a hegyek,
A *havas* lakója . . .
De nem a te hited, nyelved,
Óshazád — vallója.

Pedig küzdelem itt *azoknak* is sorsa,
Kik rád fenekednek nyiltan, avagy lopva.
A kik sanda szemmel, kárörömmel nézik,
A sebzett oroszlán hogyan vérzik . . . vérzik . . .
S lám! az a nép, kit bár
Nyagaton, Keleten —
Hú testvérnép ölelhetne:
Világgá nem megyen.

Hogyan? hát egy nép, mely juhaid őrizte,
Szeretni tán jobban tudná honát, mint te?
És ott az a *kis nép*, — földönfutó hajdan —
Melynek hazát adtunk . . . velünk . . . örök harcban,
S hazájának *faja*
Birodalmát vallja:
Tür . . . és munkál, de tűzhelyét
Hűtlen el nem hagyja.

Te állsz *testvértelen* itt, a nagy világban,
Hullámverte sziget, a nagy oczeánban.
Ha te is fogyasztod a kevesek számát —
Golgotává tevén magyarok hazáját:
Konghat a harangok
Ünnepre hívása,
A *sirját önásta népnek*
Nincs feltámadása!

Murányi Sándor.

Az őszi urvacsora kérdéséhez.

Ezen lap hasábjain (1902 június hó 121. lap) Ütő Béla lelkész aa egy olyan kérdést vetett fel, melynek fontosságát a szerkesztőség is elismerte és az erre vonatkozó vélemények közlését kilátásba helyezte.

Azt hittem volna, hogy az összes unitárius papok sietnek e kérdésben véleményüket elmondani, közölni; azonban eddigelő mindössze négyen szólottak hozzá pro és contra. Pedig az a kérdés valóban olyan fontos, hogy érdemes volna az ősdi konservatizmus korlátai közül kilépni és behatóan tárgyalni. Hiszen mi a haladás emberei volnánk és nem illik hozzánk a tespedés nyugalmát dicsőítő elv: ha őseinknek jó volt így, — nekünk is jó lehet.

Csak az Isten eszméje örök és változhatatlan; de eljárásunk mikéntje, a felfogás, a körülmények és czélszerűség szerint változhatik.

Összegezzük az eddigi eredményeket.

Ütő Béla aa. előre bocsátott véleménye után a kérdést e két pontban vetette föl:

1. Czél- és alkalmoszerűnek tartják-e, hogy a Szt.-Mihály vasárnapján tartatni szokott hálaadó isteni tiszteletet november 15. megelőző vasárnapra, vagy ha az éppen vasárnapra esnék, e napra tétessék át?

2. Véleményezik-e. hogy ily értelmű határozat végett egyházi főhatóságunk elébe javaslat terjesztessék fel?

Neanios a Közlöny augusztusi számában (155. lap) a kérdésbe foglalt indítványt helyesnek tartja, azon módosítással, hogy ne a november 15-ét megelőző, hanem az azt követő vasárnapra tétessék át a hálaadó ünnep és urvacsora osztás.

Rédiger Géza lelkész aa. a szeptember havi számban (171. lap) nem helyesli az indítványt, mert — ugymond — Istennek és embernek áldozni egyszerre bajos; aztán novemb. 15-én már hideg van, templomaink nincsenek fűtve, e miatt az isteni tisztelet látogatottsága csökken, a mint ezt tapasztalhatjuk a karácsoni isteni tisztelet alkalmával, ha a többiekkel összehasonlítjuk.

Németh István lelkész aa. ugyanazon havi Közlöny 172. lapján főkép a *személyi kultus* esetleges vádja miatt helyteleníti a november 15-ét, tehát a Szt. Mihálynap i urvacsora osztást fentartandónak véli.

Ujváry László ugyanazon havi Közlöny 178. lapján az Ütő indítványát örömmel üdvözli és minden indokolás nélkül

helyesli, annyira, hogy véleménye szerint már az idén ahhoz kellene alkalmazkodni és az őszi urvacsorát november 15-én osztani. (Csakhogy az nem úgy megy, — úgy tudom, hogy azt csak zsinati határozattal lehet keresztül vinni.)

Eddigelő tehát négyen szólottak hozzá a kérdéshez és ebből kettő mellette, kettő ellene van.

A közlemények közt csak a Rédiger Géza és Németh István véleményében találok figyelemreméltó mozzanatot, melyekre bátor vagyok észrevételeimet megtenni.

A hideget (Rédiger) nem tartom olyan oknak, a mi a Szt. Mihály napi szertartás idejének megváltoztatását indokolhatná; hiszen a hideg miatt a karácsoni urvacsora vételt nem szüntetjük be. Egyedül az adhat ezen véleménynek némi jelentőséget, hogyha elkerülhetjük, kerüljük el. Hogy a Dávid Ferencz ünneplése a hálaadó isteni tisztelet jelentőségét megzavarná, ezt nem tartom lehetőnek. Nincs kizárva ugyan, de itt minden a paptól függ, hogy fogja fel a dolgot, hogy tudja a kettőnek jelentőségét kiemelni és megkülönböztetni. A Szt. Mihály nap fentartása mellett felhozza továbbá, hogy szeptember utolján az év átlósó terménye a szőlőtermés is megitélhető. Ehhez talán egy kis kétség fér, mert még azután jöhetnek olyan elemi csapások, melyek reményünket egészen tönkretelhetik, aztán sok helyen abban az időben még a kukoricza és pityoka is künn van a mezőn.

Németh a személyi cultus esetleges vádjától tart és e miatt nem helyesli november 15-ét, Szt. Mihály napját fentartandónak véli.

Én vitatkozni nem akarok, de nekem úgy tűnik fel — és ezt nem hallgathatom el, -- mintha Németh barátom egy kissé tévedne. A mennyire én a vallástörténelemre emlékszem és helyesen fogtam fel, azt tartom, hogy nincsen a föld kerekéségén vallásfelekezet, a mely személyi cultustól ment volna. Lehet, hogy tévedek. De hát nézzük a legrégebbieket: a hinduk vallásában a legfőbb lény Indra mellett ott van a proféta Budha; a zsidóknál Jehova mellett Mózes a proféta; a törököknél Allah mellett Mohamed a proféta: a keresztényeknél Isten mellett Jézus, a megváltó. Ezek mind személyek és vallásos tiszteletben részesülnek. Hát mi nem ünnepeljük meg a Jézus születése, halála, feltámadása és menybe menetele napját?

Midőn urvacsorával élünk, nem az ő emlékére tesszük ezt? Ez már mind személyi cultus.

Ha a Budha vagy Mózes életét mythosnak tartjuk, mint olyan képzelt alakokét, a kik talán soha nem is léteztek a va-

loságban, de a Jézus életét *hinnünk kell*; a Mohamed élete pedig, mint sokkal későbbi, már mint történelmi tény, kétségbe nem vonható.

A Socrates által vallott és tanított, — személyi cultustól mentes — tiszta monotheismus megértésére és követésére tudományosan képzett elme, bölcsészetiileg művelt lélek és mélyen gondolkozó fő szükséges és ezt az értelem és műveltség alacsony fokán álló köznépnél hiába keressük. Így tehát a tiszta monotheismus mint vallás nem is terjedhetett el, legfőlegb egyes tudósoknál, a mi ma is előfordulhat szorványosan. Hogy valamely vallás a társadalom minden rétegében elterjedjen, hívőkre találjon, a köznép értelmiségét kellett figyelembe venni; gondolkodni olyan külső formákról, szertartásokról, melyek azok kedélyére, lelki világára hatással lehettek. Minél műveletlenebb valamely nép, annál több vonzó ceremóniára van szükség, hogy a vallás iránti érdeklődés fenttartható legyen.

A személyi cultustól tehát nem kell annyira irtózni, hiszen abban, mint fennebb kifejtettem, mi is benne vagyunk. Nem is az lehetett az indítványozónak célja, hogy Dávid Ferenczet vallásos tiszteletben részesítsük, hanem csak az, hogy vallásunk alapítójáról megemlékezzünk és az őszi hálaadó isteni tisztelet idejét az ő halála napjára tegyük át, mint a mely idő véleménye szerint alkalmasabb is, mint Szt. Mihály napja.

De hát ez a Szt. Mihály, a ki az Ütő Béla szász atyafát olyan tévedésbe ejtette a mi vallásunk felől, hogy is jutott a mi egyházi szortartásunk egyik időpontjának megállapításánál ilyen határozó szerephez, mikor mi szenteket nem ismerünk, nem tisztelünk?

Ugyanis régebben szokás volt, (katholikus szokás,) hogy a hónapokat is a szentekről nevezték el: Szt. György, Szt. Jakab, Szt. Mihály, Szt. András hava. Ezen szentek közül az időszámításnál különösen kettő emelkedett ki: Szt. György és Szt. Mihály, mint a melyek évszakot, évfordulót is jelentenek. Még ma is előfordulnak szerződések, különösen haszonbér és cselédfogadásnál, melyekben az időt és szerződés tartamát ezen szentek valamelyike határozza meg: Szt. György naptól Szt. Mihály napig (egy félév) vagy Szt. Mihály naptól Szt. Mihály napig (egy év). Ezen időhatározó szokás alól régebben az unitáriusok sem vonhatták ki magukat, ha a zavart, esetleges félreértést ki akarták kerülni, így az őszi hálaadó istentisztelet és urvacsora osztás idejének meghatározásánál Szt. Mihályt nem lehetett mellőzni. De idővel sok minden megváltozott s a változott viszonyok a régi szokás megváltoztatását is kívánatossá tehetik, különösen ha észszerűség és célszerűség is támogatja.

Én tehát az Ütő Béla aa. indítványának azt a részét, hogy az őszi urvacsora osztás idejét meglehetően változtatni, helyesnek tartom. De azt már nem, hogy novemb. 15-én Dávid Ferencz halálának évfordulójára tétessék. Nem pedig azért, mert november 15-e karácsonyhoz igen közel, pünkösdtől pedig igen távol esik. Legzűlszerűbbnek tartanám az őszi hálaadó istentisztelet és urvacsora osztás idejét *október utolsó vasár napjára* áttenni. Akkor még nincs hideg, de már az év áldása csakugyan kezünkben van. És ez az időpont minket közelebről érdeklő nevezetes esemény évfordulóját is jelzi, értem a reformáció kezdetét. A másik két protestáns felekezet a reformatio emlékét október 31-én megünnepli. Ezt mi is programmba vehetnők az október utolsó vasárnapján tartandó hálaadó istentisztelet alkalmával. Hiszen, habár a mi vallásunk később formálódott ki, a kezdet, a kiindulási pont ott keresendő, az a közös törzs.

Hanem én még tovább megyek és a fölvetett kérdéssel kapcsolatosan egy újabb indítványt terjesztek elő.

Miért ünnepeljük mi a sátoros ünnepeket mindig 3 nap?

Mivel indokoljuk mi a három napi ünneplést? Azzal, hogy ezeken kívül nekünk nincsen annyi ünnepünk, mint a katolikusoknak. De én ezt nem tartom elegendő oknak. Szerintem két nap nagyon elegendő volna, annyival inkább, mert a köznép, tapasztalás szerint, a harmadik napot amugy sem tartja meg, legfőlebb félünnepnek tekinti. A szorgalmas munkásnép bele un a három napi pihenésbe, tétlenségbe, a lusták pedig dorbézolásra, korcsmázásra használják az időt, ez utóbbit pedig vallásunknak nem szabad elősegíteni.

Faluvégi Áron, budapesti egyh. jegyző.

(Vége köv.)

A Dávid Ferencz Egyletek köréből.

A keresztur-köri fíokegylet 1902. nov. 26-án Sz.-Keresztúron tartott felolvasó gyűlést.

Hideg volt a természetben, de a sziveket fölmelegítette Geréb Zsigmond fiatfalvi lelkész afia, ki a 48-as események csodáit hasonlította össze, kimutatva, hogy Arad és Dévavára olyan Golgoták, honnan a nemzet és hitszabadság támadnak föl A Geréb lelkes és gyújtó egyházi szónoklatát hálás köszönet köszönte meg.

A gymn. nagytermében volt a gyűlés. Vegyük le a lapot a Sándor János elnöki megnyitója előtt. Egyszerű, böles

és mindig praktikus, ki az utat nem szokta eltévesztetni a szívekhez.

Murányi Sándor következett »*Elveszett lelkek*« című költeményével, melyet ez alkalomra írt, hogy tanítson itthon élni és itthon halni meg. Népünk, a melyet úgy szeret, a székely, szívét küldi a nemes költőnek és kálával köszöni, hogy róla most is megemlékezett. Költőnk Varga Dénes, volt siménfalvi lelkészhez küldötte le költeményét, hogy elszavalja. Jó kézbe tette le Szempilláink rezgő csöppjei és az elfojtott bús sohajok igazolták, hogy a költő és szavaló egymást megértették. A zúgó taps és lelkesült éljenzés egyaránt szólt a költőnek és szavalónak, kitől midőn e sorok írója elbúcsuzik, hálával ismeri el, hogy midőn egyletünk ügyében megkereste: mindig otthon volt és minden megbízatást készséggel teljesített.

Dr. Szolga Ferencz gymn. tanár »Tudomány és vallás erkölcsi iránya« című felolvasásával minden jelenvoltat lekötelezett. Korunk romlottságát festi megkapó, igaz színekkel. Bemutatja a sok tekintetben tisztult agyat, de melléje állítja az emberiség beteg szívét is és azt, a mi fáj, a mi korcs, a mi erkölcstelen, gyógyítani kívánja a tudomány és vallás erejével. A fertőzött levegő tisztító villámának nevezi egyletünket, mely, ha valódi célja felé mozog, segíti eljövését a kornak, melyben az ész és szív megértik egymást s tisztult erkölcs és tudással az ember Isten gyermekévé válik. Dr. Szolgának hálával köszönjük, hogy minden szent ügy iránt érdeklődő szívét nekünk is átadta.

A tárgysorozatot András Zsigmond székely atyánkfia szavalata zárta be József János költő-tanítónk »*Emlékezés Dávid Ferenczre*« című értékes költeményével. Hogy József János tanítónk szépen, vonzóan, lelkesen ír: régen tudjuk, de hogy egy egyszerű székely ember úgy szavaljon, fogalmunk sem volt róla. Költő-tanító büszke lehet tanítványára, kit vele együtt lelkesen éljenzett a lekötelezett sokaság.

Az indítványok során ki lett mondva, hogy mind a két költemény több ezer példányban kinyomatva, más, ingyenes, népies füzetekkel népünk kezébe adassék.

Gyűlésünk iránt roppant nagy volt az érdeklődés. A körből összegyűlteket elhallgatva, hálás köszönettel irom ide a Sándor Gergely, Ajtay János, Demeter Dénes, Vári Albert lelkészek nevét, kik egy pár buzgó nővel a Homoród mellől, és a Kovács Sándorné urhölgy nevét, kit bár óriási tér választá el tőlünk, Zilahról is eljöttek velünk áldozni nagy mártirunk emlékének. A szívnek nagy melegsége kell ahoz, hogy didergető

hidegben eloszlassa a tért, enyhévé tegye a fagyfaló szelet. Ezért a meleg szívért, ezért a nagy érdeklődésért érdemes elnökünk és a gyűlést követő közebéd mindenik részese kifejezte háláját, ékes szavakkal köszöntve azokat, kik ide fáradtak egy őszinte testvéri ölelkezésre.

Deák Miklós.

A székelyekről.

Be árva nép ez, jaj be árva,
Nincs egyebe, daróczruhája,
Sereg kopár sziklája, meg
Szántója árkos, meredek.
Mikor ki kell a csordát verni,
A fellegekbe megy legelni.

Be árva nép ez, jaj be árva,
Pedig a szive, lelke tárva,
Szegény, mikor balsorsra jut,
Siratja a Csákót, Darút,
S vesztve egy barázda földjét,
Meglátja arczán azt a környék.

Be árva nép ez, jaj be árva,
Kavics a dülön, a határba,
Ha majd a gazda őszinek
Szánt, házanépével kimegy
S kavicsalom gyűl össze végre,
A hol a nép vár kenyérré.

Be árva nép ez, jaj be árva,
E nagy paragrafus világba,
Helyette számok ezrinek
Be megbecsülne egy szivet,
A kit szeret s ki jóra bírja —
De nincs ez a törvénybe írva.

Be árva nép ez, jaj be árva,
Kora dér hull le a fűszálra,
Hamar megéri a telet
S későre nyit a kikelet.
Sovány kalásza sose dől le,
Földönfutó lehetne tőle.

Be árva nép ez, jaj be árva,
Jó szive csak s daróczruhája.
A kicsikék a pest alatt
S kezökbe pár sovány falat.
A nagy fiu — még híja tiznek —
Oláhország felé tekintget.

Be árva nép ez, jaj be árva,
Nincs ajtaja sohase zárva
S csak a nyomor jár ott be kí,
Nincs, a ki védi, szereti.
Ha úr kezén csikorg az ajtó,
Első s utolsó: — végrehajtó.

Be árva nép ez, jaj be árva,
S én bölcs hazám ne vedd te számba,
Hanem csak rendezz még tovább
Minden jött-mentnek lakomát,
S ha nem lesz székely itt egy láb is,
Légy büszke majd rá magyar Páris!

Tarcsafalvi Albert.

Az apa bűne.

Nem tartunk a zsidó régi fölfogással, hogy »az Úr Isten meglátogatja az apák bűneit a fiakban harmad és negyed iziglen,« de azt szomoruan tapasztaljuk minden lépten nyomon, hogy a bűnös apa fia is igen gyakran belesúlyed az apja készítette örvénybe. Egyik új, de nagyon szomorú tapasztalatunkat elmondjuk

intő példának. Az apa már ifju korában ivásra adta a fejét. Kis hivatalt kapott. Napjára alig jutott egy forintja. Felesége s hat gyermeke volt. Ennyi embernek csak kenyérre is alig volna elég egy forint, de hát ruházatra? Mind ezzel nem törődött az apa, mert ő szerette a pálinkát, s neki inni kellett minden nap. Arczája bőre rókát fogott, vagyis égett, mint a kemencze ajtaja. Szörnyűség volt látni azokat a rongyos, éhes gyermekeket, azt a kétségbeesett anyát.

De ha csak ez lett volna minden! A rossza ezután következett. A nagyobbik fiu még alig volt hat éves, midőn anyja rajta kapta, hogy a pálinkás poharat leveszi és a fenekén maradt csepp pálinkát nyalogatja. Nem csinált belőle nagy dolgot. Gyerek mulatság, gondolá. Annyiban hagyta. Idő multával csak akkor jutott eszébe a kis fiu poharazása, midőn egyszer az apa nagy perpatvart csapott, mivel a pálinkás üveget feldőlve találta. Nagy bajjal kisült, hogy a fiucska volt a hibás. Fölmászott a szekrényre s addig mesterkedett, hogy az üveghez jusson, a mig feldőlt, a dugója kiverődött s a pálinka elfolyt. A kis nyalakodót megleczkézték, s azután az apa jobbnak látta a korcsmábau költeni el a kedves porciókat.

Az egész községben nem volt több ilyen nyomorult család. A szerencsétlen gyermekeket az éhség gyötörte, s a könnyörület adott rájuk egy-egy darab ruhát.

A nagyobbik iskolába került. Jó esze volt, ember lehetett volna belőle, de nem sokáig élvezte ezt az örömet, mert az iskolából ki kellett lépnie, mert nem tanult eleget és nem szeretett dolgozni.

13 éves volt, midőn az iskolából kitétek. Más gyermek kétségbe esett volna, ő rajta alig vették észre, mert ő ügyesen kivágta magát a bajból, sőt egy városi irodában alkalmazást is kapott, miután jó írása volt, s a mellett tudott az emberek szívéhez szólni. A kik ismerték dolgait, örvendettek, hogy az éhhaláltól megmenekült. sőt még ember lehet belőle.

Egy ismerősöm beszélte el a folytatását, Csak egy félévig volt abban az irodában, mert gyermeknél szokatlan bátorságot vett magának. Kezdte a nagy embert játszani. Akadt egy-egy korcsmahős, a ki őt is szívesen elfogadta társnak, s még fizetett is érte. Az még nem lett volna fölötte nagy baj, hogy a hivatalból elmaradozott, de azért sokszor kikapott, hogy a rábizott munkát nem végezte el, vagy rosszul végezte.

Végül is a derék ifju rosz fát tett a tűzre, mert egyszer ő is úr akart lenni s hogy korcsmai barátait megtraktálhassa, hivatalos pénzhez nyúlt. A csint senki sem sejtette, legkevésbbé főnöke, a kit egyszer nagyon meglepett azzal a tervével, hogy ő

olyan városba szeretne jutni, a hol főgymnasium van, hogy magán uton végezhesen. Pompás ajánló levelet kapott, nagy városba jutott és sok örvénybe. A tanulásból semmi sem lett, ellenben a szabó-, étel-, szállás-adó, vendéglős, kávéházas egy pár hónap múlva üldözőbe vette a «tehetséges ifju tisztviselőt,» mert sehol sem fizetett, de mindenütt vett fel a kontó mellé egy kis kölcsönt is.

A vége hamar bekövetkezett. A »hivatalos titkot« egy pár hatosért kilecsegte, az »első irodában« zsebrevágott pénzért hurokra került volna, ha idejekorán kereket nem old.

Még 15 éves sem volt s máris egészen modern gyerek, a kinek mindene: »rovott előlétele«, részeges hajlamok és munkakerülés. Túl tett az apján is, mert azt csak ide-oda helyezték, őt pedig hivatalosan köröztetik.

Az apa bűne: a *pálinka* megásta sirját az első fiúnak. Ki fog arról gondoskodni, hogy bele ne essék a második, harmadik s talán a hatodik is.

Hogy a szegény anya mit csinál? Ne kérdezzétek, hisz amugyis tudjátok, hogy éjjel-nappal csak sir, sir, . . . csak éppen akkor nem, a mikor derék férje éjfél után részegen haza kerül és vacsorát követel. Ekkor jó képet mutat, mert fél az ütlegektől.

Hegyvölgyi Ferencz.

B. J

Cselekvő vallásosság az udvarhelyi egyház- körben az 1901. évben.

Okládon: Benkő Mihályné elhalt Rebeka leánya emlékére egy urasztal-takarót 10 kor. értékben; urvacsorai bort 1—1 alkalomra M. Szolga Istvánné, Egyed Albertné, Pál Ferenczné és Máthé Zsigmondné 2 k. 30 f., kenyeret 4 alkalomra M. Szolga István gondnok 4 k., a vallásvizsga költségeit Pál Ferencz lelkész fedezte 4 k., a közbirtokosság adott 3 szál cserfát 4 k. A hivek a magtárház építésnél és gazdaságvitelnél 50 kor. értékű közmunkát teljesítettek.

Muzsna: Mátyás Piroska egy szószék-takarót 20, Tibáld József h.-ujfalvi pap és neje egy urasztali kenyértakarót 10 k., Zsakó János kántortanító egy alkalomra urvacsorai bort.

H.-Szt.-Pálon: az urvacsorai bort és kenyeret minden alkalomra Egyed Ferencz lelkész és neje 16 k., a helyi nőegylet Legatus-alapra 20 k.

H.-Szt.-Mártonban: Ez évben konfirmált növendékek urvacsorai kenyér- és bortakarót 10 k., urvacsorai kenyeret adtak: 3-szor Kádár Péter 2 k., s konfirmációra Dombi János 1 kor.

értékben, bort minden alkalomra Jakab Mihály 11 k. 20 f. ért., 16 egyháztag *váralapra* zabot ajándékozott 43 k. 50 f., 64 egyháztag *harangozóházra* 1—1 szál fát 38 k. 40 f.

H.-Abásfalván: Dombi Rebeka egy urasztal-, egy szószék- és egy papiszék-takarót 100 k. ért., a polg. község közcélra 10 k., az *orgonaalapra* adtak: malmostársaság 100, id. Gergely Mózes 2, Kiss Mózes tanító 2 k., urvacsorai kenyeret adott 4-szer id. Gergely Mózes 4 k.

H.-Kemenyfalván: Özv. Lőrincz Mihályné és Orbán János 1—1 gyászlobogót 30—30 k., urvacsorai henyeret és bort 1—1 alkalomra: Kovács Imre, Gergely Lajos, Gergely Dénes és Lőrincz István 3—3 k.

Gyepes: a papháznál alsó konyháról feljárót csináltatott Kádár Lajos lelkész 10 k., urvacsorai kenyeret 1—1 alkalomra: Kádár Lajos, Gál Péter ifj., Szász József ifj., Benedek Domokos ifj. és Tódor Ferencz 80—80 f. ért.

Kénosban: Imreh Ida urasztal-takarót 4 k., Sándor Mózes és neje egy darab kaszálóhelyet a papság használatára 20 k., többen gyászlobogóra 41 k., urvacsorai bort 1—1 alkalomra Vári Albert lelkész, Sándor B. Mihályné, Foris Áron és özv. Czerják Sámuelné, urvacsorai kenyeret 4-szer Imreh Ferencz, előbbieket 2—2 k., utóbbi 2 k. 50 f. Egyháztagok egyházi munkálatoknál 72 k. értékű közrunkát teljesítettek.

Br. P. Horváth Kálmán fogondnok ur 50 k. ajándékozott a *sz.-udvarhelyi templomra*.

Recsenyédén: Szombatfalvi Albert a templomra 20 k., kalangyáskepét fizetők ez évben is 5—5 kéve búzát és zabot 33 k. 90 f., Márton István urvacsorai kenyeret 4-szer, 2 k. Egyes hivek gazdaság vitelénél 30 k. értékű munkát.

Lókodon: urvacsorai bort adott 4-szer 8 k. értékben a polg. község, kenyeret 2—2 alkalomra 1—1 k. ért. Vida Géza tanító és Soós Ferencz gondnok. Közszükségek fedezésére Kisgyörgy Sándor esperes 1 k. 20 f., N. N. 1 kor. Egyes hivek gazdaság vitelénél 50 k. értékű munkát.

H.-Jánosfalván: Közbirtokosság egyházi közszükségek fedezésére 86 k. és egy darab föld évi termését 54 k. 90 f. urvacsorai kenyeret 3 évben Mezei Dénes gondnok 7 k. 40 f. Vass István h.-szentpáli pap, a szülőföld iránti szeretet és néhai szülői iránti hálája jeléül 700 $\%$ hétszáz koronás alapítványt tett építkezési célra, szülői Vas István és Barra Mária nevére. A hivek különböző egyházi célra munkát 10 k.

H.-Városfalván: Toronyra Bedő József 20 k., Csiki Bálint Bukarestből 12 k., harangra az egyházközség tagjai 581 k. 60 f.,

a közbirtokosság 300 k., toronyóra-alapra Péter Sándor lelkész 6 k. 50 f., urvacsorai bort és kenyeret n-sz ez évben is özv. Máthé Sándorné 12 k., Hegyi Ferencz 6 k. kovácsmunkát. Az egyházközség tagjai a toronyépitésnél ígás és tenyeres nap-számban napló szerint 2000 k.

H.-Szt.-Péteren: Egy harangkötelet 3 k. Vas Domokos, egy szál cserfát Vas András, Egyháztagok gazdaság vitelénél 25 k. közmunkát.

H.-Almásón: urvacsorai kenyérré 4 véka búzát Ajtai János lelkész 8 k. Ezredévi alapra több egyháztag 125 k. 46 f. Az egyház tagjai javításoknál és erdősítésnél 150 k. közmunkát.

H.-Karcsonfalván: urvacsorai kenyeret és bort 1—1-szer Cseke Jánosné, Bálint Sándorné, Felszegi István és neje 4—4 k., kenyeret Demeter Dénesné 1 k.

H.-Ujjfaluban, Sikó Elek és neje elhalt egyetlen fiok emlékére egy diszes urasztalt készítették 80 k., ajándékoztak: Tibáld József lelkész és neje egy urasztali kenyértakarót 12 k., Pálfi András és neje szerszámfát 4 k. 20 f., urvacsorai bort 1—1-szer Tibáld József, Birtalan Domokos, Benedek András gondnok, Soós Elek id. 1 k. 60 f. ért. A polg. község közszükségre 6 k. Kerítések javításánál több egyháztag 5 k. munkát.

Vargyason: Sente Ferencz és neje egy urasztali gyásztakarót 30 k., urvacsorai bort minden alkalomra Daniel Lajos, kenyeret Kisgyörgy Sándorné 6 k., konfirmációkor kenyérré és borra Máthé János és neje 2 k. Perselybe a papi háznál, legatusalapra begyűlt 11 k. 74 f. Kepealapra 200 kor. alapítványt tettek Soós János és Anna. Épületjavításokhoz fa, kő és cserép fuvarozással 40 k. munkát az egyház tagjai.

Az ajándékozás és alapítványozás összes értéke 2978 k. 30 f. A közmunka értéke 2432 k. E számok ékes jelei a munkás, vallásos buzgóságnak. Vajha ne is lankadna meg soha.

Közli: Pál Ferencz, egyhköri jegyző.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

— **Királyi kitüntetés.** Kiváló örömmel adjuk hírül olvasóinknak, hogy a királyi kegy újból egy olyan térfiura irányult, a ki a miéink közül való: Borbély Sándor, a siketnémák váci országos intézete igazgatója, Borbély György tanár testvére. A kitüntető irat így szól: Borbély Sándornak a siketnémák váci orsz. int. igazgatójának a gyógypedagógia terén szerzett érdemei elismerésül király ő felsége a koronás arany érdem keresztet adományozta. Gratulálunk.

— Dr. Bedő Albert orsz. képviselő újból kitűz 100 korona jutalmat ezuttal p ü n k ö s t i e g y h á z i b e s z é d í r á s á r a . A feltételek ugyanazok, a melyek a husvétinál voltak.

— **Albert Dénes**, ki a magyarországi unitárius egyház jóságainak huzamos ideig jóságigazgatója volt, ezen tisztétől megváltik 1902. év végével. Az E. K. Tanács decz. havi gyűlésében a főt. püspök ur méltányló szavai és indítványa alapján jegyzőkönyvi elismerést nyilvánított Albert Dénesnek buzgó szolgálataiért s kérte, hogy gyakorlati tapasztalataival támogassa az egyházat ezután is.

— **Uj jóságigazgató.** Az E. K. Tanács az Albert Dénes lemondásával megüresedett jóságigazgatói állásra meghívta Szentiványi István birtokos és szakképzett gyakorlott gazdát, ki a megbízást elfogadta s az uj évben a jóságok vezetését átveszi. Kisérje áldás működését, hogy a fokozódó igényeknek megfelelőleg növelhesse a jövedelmet.

— **Kereszturi isk olánk kettős ünnepe.** Decz. 10-én léleken elő kettős ünnepély szi helye volt a székely-kereszturi unitárius szép multu s most a fejlődés reménységében ragyogó iskolánk. Dr. Szolga Ferencz hivatalos tanári beköszöntése és Sándor János 35 éves tanári és 25 éves igazgatói munkálkodása ünnepélyét tartotta. Üdv neki: ki büszkeségünké lett; bizalom neki: ki most biztatólag tünt fel jövőnk látóhatárán. i. n.

— **Köszönet** A tettekben nyilvánuló vallásos örömmek, melyet templomunk és tornyunknak ez évben megkezdett és Isten segedelméből be is végzett diszes megújítása egyházközségem minden hiveinek lelkében keltett igen szép jelét adta Székely Ferencz és neje Bajka Sára, kik őseiknek bennök is élő vallásos buzgóságát a templom megújítása alkalmából abban mutatták ki, hogy az itten jelenben is virágzó Biró-család költségén 1763-ban egészen faragott kőből készült, még most is feltűnően szép faragvánnyal ékített és mostan megaranyozott feliratu szöszék párkányzatára, két soros arany rojtozattal diszített, 30 cm. szélességben lecsüngő fekete bársonnal bevont könyöklő párnát készítettek saját költségükön 30 korona értékben. Midőn ezen becses adományért egész egyházközségem nevében hálás köszönetet nyilvánítok, kívánom, hogy a kegyes adományozók sokáig gyönyörködhessenek az Urnak szent dolgaiban. Aranyos-Rákos, 1902. decz. 10. Letay Máté elkész.

— **Két költő püspök** Kriza János és Székely Sándor életéről kedves és megkapó rajzot irtak: Rédiger Géza költő pap Krizáról, kinek házánál nőtt fel s betekintett szép lelkébe; Borbély Gzörgy tanár Székely Sándorról. Erről külön könyvet is irt és adott ki. E szép két rajzot több (15) hasonlóval együtt tartalmazza az Unitárius Kollegium irásban és képekben cz. könyv, mely számos képpel illusztrálva diszes kiállításban koronáért kapható szerkesztőszéknél.

— **Raffaj Károly** uj-székelyi birtokos és köri gondnok hagyatéka, miután özvegye férjhez ment, átszállott az egyházra. A birtok kisebb tagokból áll. Az Egyház áruba bocsátja a belső és külső birtokokat is.

EGYLETI ÉLET ÉS MUNKÁSSÁG.

— **Dávid Ferencznek emléke** lesz a dévai várban. Mit eddig a költők, írók és a hívők kegyelete épített és tartott fenn a dévai vár körül, a nagy martyr püspök gyászos fogsága és halála emlékét, hihetőleg rövid idő alatt állandó emlék fogja jelölni. Ferencz József püspök ur lépéseket tett a Hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat elnökénél, hogy a Társulat, mint a vár ezidei tulajdonosa, engedné meg a várban egy emlékkő elhelyezését. Gróf Kuun Géza elnök ur már nyilatkozott, a miből az látszik, hogy a társulat készséggel megengedi. Ennek lapunk olvasói mindnyajan fognak örüdeni.

A budapesti Dávid Ferencz Egylet decz. 20-án tartotta második felolvasó-gyűlését nagy érdeklődés mellett. Józan Miklós lelkész magasztos imája nyitotta meg. Fattac Gizella urhölgy a m. kir. Opera tagja énekelte Alessandro Stradella „Menyben lakó Atyám“ ielséges ariát a XVII-ik századból és egy templomi ariát. Az ének elragadó volt. Zongorán kísérte Noseda Károly ur a m. kir. opera karmestere. Reviczky: „Pál halála“ nagyszabásu költeményét szavalta kitünő hatással Buzogány Anna k. a. Utolsó helyen említjük, bár a felolvasó ülés központja volt Dr. Ürmössy Gyula tanár felolvasása: „Unitáriusok a szellemi élet terén.“ A derék tanár új világitásban mutatta be, mily sokan vesznek részt az unitáriusok hazánkban és a külföldön minden szellemi mozgalomban. A szépen sikerült felolvasásért számosan üdvözölték Dr. Ürmössyt.

Figyelmeztetés. Az egyleti tagokat és előfizetőket tisztelettel figyelmeztetjük, hogy ha a megelőző évekre eső tartozásaikat nem küldik be január hónapban, a lapot befogjuk szüntetni.

TARTALOM: Karácsoni üdvözet. — Közelb hozzád Istenem: Hale E. E. — Elvezett lelkek. (Költemény) Murányi Sándor. — Az őszi urvacsora kérdéséhez. Faluvégi Áron. — A Dávid Ferencz Egyletek köréből. Deák Miklós. — A székelyekről. (Költemény.) Tarcsafalvi Albert. — Az apa bűne. Hegyvágyi Elemér. — Cselekvő vallásosság az udvarhelyi egyházkörben az 1901. évben. Pál Ferencz. — Egyházi és iskolai mozgalmak. — Egyleti élet és munkásság. —

M. A. V. ERDÉLYRÉSZI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

506	504	508	502		507	501	505
Sz. 830	Gy. 200	Sz. 545	Gy. 915	ind. Budapest k. p. u. érk.	Sz. 710	Gy. 750	Sz. 620
" 1121	" 352	" 902	" 1112	érek. Szolnok	" 337	" 539	" 335
" 1131	" 359	" 927	" 1119	ind. " " " " " " " "	" 322	" 532	" 325
" 133	" 521	" 1133	" 1247	érek. Püspök-Ladány	" 119	" 403	" 134
" 200	" 528	" 1153	" 1255	ind. " " " " " " " "	" 1254	" 356	" 112
" 342	" 639	" 148	" 217	érek. Nagy-Várad	" 1104	" 225	" 1136
" 837	" 1030	" 659	" 555	érek. Kolozsvár	" 617	" 1110	" 700
" 854	—	V. 830	" 611	ind. " " " " " " " "	V. 525	" 1050	" 645
" 1021	—	" 1041	" 727	ind. Ar-Gyéres	" 348	" 923	" 512
" 459	—	—	1030	érek. " " " " " " " "	" 1225	" 543	" 935
" 543	—	" 530	" 530	ind. M.-Vásárhely	" 534	" 1127	—
" 1152	—	V. 1246	" 832	érek. " " " " " " " "	" 205	" 812	" 338
" 1224	—	" 136	" 837	ind. Tövis	" 135	" 800	" 302
" 102	—	" 222	" 904	érek. Küküllőszög	" 1253	" 735	" 226
" 201	—	" 327	" 943	érek. Kis-Kapus	" 1145	" 656	" 125
" 340	—	" 556	" 1053	érek. Segesvár	" 97	" 549	" 1140
" 618	—	—	133	érek. Sz.-Udvarhely	" 750	" 305	—
" 403	—	V. 530	" 1114	érek. Héjasfalva	" 922	" 542	" 1147
" 673	—	" 729	" 1258	érek. Ágostonfalva	" 707	" 350	" 922
" 800	—	" 907	" 209	érek. Brassó	" 540	" 245	" 743
" 135	—	—	" 653	érek. K.-Vásárhely	—	" 1024	" 225
—	—	—	" 1024	ind. " " " " " " " "	—	" 653	—
—	—	—	" 219	ind. Brassó	—	" 218	—
—	—	—	" 331	érek. Predeal	—	" 112	—

Gy. = Gyorsvonat. Sz. = Személyvonat. V. = Vegyesvonat.

Nyomatott Gámán J. örököse könyvnyomdájában Kolozsvárt.

